

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122201854
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3122201854.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX/XX, E. F., zastúpený: JUDr. Soňa Suchánová, advokát, so sídlom Námestie sv. Anny 7269/20B, Trenčín, proti žalovanej: G. H. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX/XX, E. F., o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 19C/14/2022-103 zo dňa 13. októbra 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo strán sporu ako manželov tak, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa do výlučného vlastníctva žalobcu prikazujú - nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX, kat. územie J. C., obec E. F., okres A., a to: rozostavaná stavba rodinného domu na pozemku parc. č. 335/3, - nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, kat. územie E. F., obec E. F., okres A., a to: byt č. XX, na 2. poschodí, vo vchode č. XX obytného domu súp. č. XX, postaveného na pozemku parcely registra „C“ parc. č. 1168, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve o veľkosti 62/4976, - spoluvlastnícky podiel o veľkosti 62/4976 na pozemku parcely registra „C“ parc. č. 1168 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 838 m², zapísaný na LV č. XXXX, kat. územie E. F., obec E. F., okres A., - motorové vozidlo zn. Mazda 6 Combi Wagon, EČV: A., VIN: I.. Žalobcovi prikázal spoločný záväzok voči veriteľovi K. G., L. zo Zmluvy o hypotekárnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.12.2014 vo výške nesplateného zostatku v sume 38 499,99 eur (výrok I.). Výrokom II. žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej na vyrovnanie jej podielu sumu 37 549,90 eur, a to do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva, keď dňa 20.03.2019 nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 14C/49/2018-18 zo dňa 28.01.2019 o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva, ktoré vzniklo dňa 04.09.2010. Dňom 20.03.2019 zaniklo BSM, ktoré v rámci plynutia 3-ročnej zákonnej lehoty na vyporiadanie nebolo ku dňu podania žaloby vyporiadané. Po právnom posúdení veci podľa § 143, § 149 ods. 1, 3 a § 150 Občianskeho zákonníka, nakoľko k dohode medzi stranami nedošlo, po určení masy BSM a hodnoty aktív a pasív BSM pristúpil k vyporiadaniu podľa zásad stanovených v § 150 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že nevzhladol taký dôvod, ktorý by odôvodňoval odchýlenie sa od pravidla obsiahnutého v ust. § 150 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch

manželov sú rovnaké. Vychádzal preto z rovnosti podielov oboch manželov. Vyhovel návrhu žalobcu, aby predmetné nehnuteľnosti, motorové vozidlo a zostatok hypotekárneho úveru boli prikázané do výlučného vlastníctva žalobcu. Považoval za dôvodné, aby rozostavaná stavba rodinného domu na pozemku parcela č. 335/3, zapísaná na LV č. XXXX, katastrálne územie J. C., obec E. F., okres A., bola prikázaná do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorý je výlučným vlastníkom pozemku parcela č. 335/3, na ktorom je rozostavaná stavba rodinného domu postavená. Byť č. XX, na 2. poschodí, vo vchode č. XX obytného domu súpisné číslo XX, postaveného na pozemku parcely registra „C“ parcela č. 1168, zapísaný na LV č. XXXX, katastrálne územie E. F., obec E. F., okres A., s príslušenstvom prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, nakoľko žalobca tento byt užíva, obýva ho aj s dvoma maloletými deťmi, ktoré má so žalovanou v striedavej osobnej starostlivosti a v predmetnom byte má vedený trvalý pobyt. S prihliadnutím na zásadu, že hnutelná vec má byť spravidla prikázaná tomu, kto ju užíva a tým aj opotrebuje, a teda tomu, u koho dochádza k amortizácii danej veci, motorové vozidlo zn. Mazda 6 Combi Wagon, EČV: A. prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu. Čo sa týka záväzkov, žalobca navrhol prevzatie zostatku hypotekárneho úveru žalobcom (žalovaná v rámci pokusu o zmier pred otvorením pojednávania dňa 10.05.2023 s prevzatím úveru žalobcom súhlasila). Žalobca deklaroval, že tento hypotekárny úver po zrušení BSM spláca a preto sa súdu javilo, že je dostatočne bonitný, aby v jeho splácaní aj naďalej pokračoval. Žalobcovi prikázal spoločný záväzok voči veriteľovi K. G., L. zo zmluvy o hypotekárnom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.12.2024, ktorého nezaplatený zostatok ku dňu 18.09.2023 (v tento deň súd vyhlásil dokazovanie za skončené) predstavoval sumu 38 499,99 eur. Nakoľko súd prikázal nehnuteľnosti tvoriace masu BMS do výlučného vlastníctva žalobcu, rozhodol o povinnosti žalobcu, aby vyplatil žalovanej podiel na ňu pripadajúci. Vychádzajúc z celkovej hodnoty nehnuteľností 155 200,- eur, určenej znaleckými posudkami č. 315/2021 a č. 316/2021, je žalobca povinný zaplatiť žalovanej sumu 77 600,- eur. Zo zostatkovej hodnoty motorového vozidla v sume 1 200,- eur, polovica predstavuje sumu 600,- eur, ktorú je žalobca povinný vyplatiť žalovanej. Spoločný záväzok voči veriteľovi K. G. prikázaný žalobcovi je v sume 19 250,- eur žalovaná povinná žalobcovi nahradiť, nakoľko žalobca má dosplácať celý záväzok. Na žiadosť žalobcu súd zohľadnil sumu 3 650,10 eur, ktorú je žalovaná povinná uhradiť žalobcovi, ktorý od zániku BSM do 18.09.2023 uhradil na splátkach úveru po zániku BSM 7 300,19 eur, čo žalobca preukázal listinnými dôkazmi. Pri určení vyrovnacieho podielu zohľadnil vnos žalobcu do BSM v sume 35 500,- eur. Žalobca uviedol, že uvedenú sumu mal našetrovať na podielových listoch a zahraničných podielových listoch M. L. B. D. D., L. z obdobia pred uzatvorením manželstva, ktoré predal a obratom ich finančný výťažok z predaja investoval do kúpy nehnuteľností a taktiež otec žalobcu A. B. C. ako dar synovi za účelom kúpy bytu týmto spôsobom žalobcovi vypomohol a podielové listy M. L. B. D. D., L. predal a žalobcovi daroval finančný výťažok z predaja podielových listov za týmto účelom. Zohľadnil, že v rámci pokusu o zmier žalovaná uviedla, že nevie, akým spôsobom žalobca financoval kúpu bytu. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že so žalobcom mali ešte pred uzavretím manželstva spoločný účet v Čechách, a teda vnos do bytu bol ich spoločný, tvrdenia, ktoré žalobca výslovne poprel, žalovaná nepreukázala, ňou tvrdený spoločný účet nijako neoznačila, nešpecifikovala (neuviedla v akej banke, pod akým číslom mal byť účet vedený), na preukázanie tohto svojho tvrdenia súdu nepredložila a ani nenavrhol v konaní vykonať žiaden dôkaz. Žalovaná nijako nespochybnila žalobcom predložený listinný dôkaz, výpis z účtu žalobcu a doklad o bankovom prevode, ktorý by vyvrátil, prípadne spochybnil dôkaz predložený žalobcom. Považoval preto za dôvodné zohľadniť uplatnený vnos žalobcu v sume 35 500,- eur. Pri vyporiadaní sumy 35 500,- eur, ktorú žalobca vynaložil na spoločný majetok (byt) zo svojho výlučného majetku, súd postupoval v súlade s R57/1970, podľa ktorého to, čo každý z manželov vynaložil na spoločný majetok zo svojho, má mu byť uhradené zo spoločného majetku druhým manželom, ale len vo výške zodpovedajúcej pomeru veľkosti podielu, ktorého sa každému z nich dostáva z bezpodielového spoluvlastníctva. Žalovaná je tak povinná zaplatiť žalobcovi titulom vnosu z výlučného majetku žalobcu do spoločného majetku iba sumu 17 750,- eur (t. j. 1-icu zo sumy 35 500,- eur) – viď uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/128/2012 zo dňa 30.01.2013. Konštatoval, že žalovaná nepreukázala svoje tvrdenie, že na výstavbu rodinného domu boli použité jej výlučné prostriedky vo výške 30 550,- eur, ktoré mala získať predajom pozemku nadobudnutého darom od jej babky. Prípadný vnos žalobkyne z jej výlučného majetku na spoločný majetok sporových strán zostal iba v rovine tvrdenia, preto ho súd pri vyporiadaní do úvahy nevzal. Žalobca uvedené tvrdenia žalovanej poprel a žalovaná nijakým spôsobom nepreukázala, že práve ňou tvrdená suma, ktorú získala predajom pozemku, bola reálne použitá na výstavbu rodinného domu. Vyrovnací podiel vo výške 37 549,90 eur žalobcovi uložil splniť v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku (§ 232 ods. 3 CSP) s tým, že uvedenú lehotu považoval za primeranú s ohľadom na výšku vyrovnacieho podielu. Podľa názoru súdu bol pri rozhodovaní o trovách konania daný dôvod na aplikáciu ust. § 257 CSP s ohľadom na charakter konania, osobitné postavenie strán a dôvod, že súd nie je v tomto konaní viazaný návrhmi strán. V konaní nemožno konštatovať úspech či neúspech ani jednej strany,

pretože súd bez ohľadu na to aké boli návrhy strán, aj tak pristúpi k vyporiadaniu podľa svojho uváženia v zmysle zákonných medzí a zásad, a práve táto povinnosť súdu a jeho možnosť ísť aj nad rámec návrhov strán, resp. odchyliť sa od nich, má značný vplyv na to, či a do akej miery bude žalobe vyhovené. V okolnostiach prípadu videl opísané dôvody osobitného zreteľa, na ktoré bol povinný prihliadať, preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obe sporové strany.

3. Žalobca v podanom odvolaní namieta výrok II. napadnutého rozsudku, ktorým súd rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanej na vyrovnanie jej podielu sumu 37 549,90 eur v lehote 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobca uvedenú lehotu 60 dní považuje za neprimerane krátku na zabezpečenie a získanie sumy 37 549,90 eur pre žalovanú. Žalobca aktuálne nedisponuje úsporami v uvedenej sume. Poukázal na to, že v prípade, že ak by sa žalobca neodvolal, začala by plynúť 60-dňová lehota na vyplatenie vyrovnávacieho podielu v prospech žalovanej, čím by sa žalobca vystavil možným následkom exekúcie zo strany žalovanej, najmä s poukazom na priebeh, konanie a správanie zo strany žalovanej a aj vedomosť o jej konaní z iných súdnych konaní. Žalobca je v situácii, kedy má v striedavej osobnej starostlivosti zverené právoplatným rozhodnutím dvoch maloletých synov, platí výživné na obe maloleté deti a dlhodobo spláca hypotekárny úver pochádzajúci z BSM. Žalobca aktuálne nedisponuje sumou výplaty vyrovnávacieho podielu. Túto si musí zabezpečiť buď navýšením existujúceho hypotekárneho úveru, alebo novým úverom, aby z tejto sumy žalovanú vyplatil. Žalobca preto potrebuje viac času, resp. dlhšiu lehotu na vyplatenie žalovanej. Namietal tiež výrok o trovách konania. Zastával názor, že aj v tomto konaní je pri rozhodovaní o trovách konania s poukazom na § 255 CSP nutné vychádzať zo zásady úspechu, a to s poukazom na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu k výkladu zákonných ustanovení o bezpodielovom spoluvlastníctve sp. zn. Cpj 86/71, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/3730/2015, sp. zn. 22Cdo/4551/2015, 22Cdo/3331/2014, sp. zn. 22Cdo/1894/2014 a podobne, ktoré sú plne aplikovateľné i na prejednávaný prípad. Z uvedených rozhodnutí je zrejmé, že v konaní o vyporiadanie BSM by mala byť rovnosť podielov manželov len jedným z hľadísk pri posudzovaní úspechu strán sporu. Pri rozhodovaní o nákladoch konania o vyporiadanie BSM je treba prihliadať k výške požadovaného a skutočne priznaného podielu, k spôsobu akým strany sporu navrhli BSM vyporiadať a ako túto otázku posúdil konajúci súd a zohľadniť výsledok sporu medzi stranami o to, ktoré z vecí do BSM prináležia a ktoré nie. Podľa názoru žalobcu súd opomenul, že žalovaná bola oslovená zo strany právneho zástupcu žalobcu. Na výzvu nijakým spôsobom nereagovala. Žalovaná bola opakovane kontaktovaná právnym zástupcom žalobcu, na čo uviedla, že momentálne nemá čas a sama bude kontaktovať právneho zástupcu žalobcu, čo sa už nestalo. Žalovaná sa správala obštrukčne, súdne pojednávanie bolo odročené za účelom mimosúdneho vyriešenia sporu. V lehote poskytnutej súdom na mimosúdne riešenie sporu žalobca zaslal žalovanej písomnú výzvu za účelom dosiahnutia mimosúdnej dohody. Žalovaná nedodrжала lehotu poskytnutú žalobcom a nedodrжала ani ňou samou stanovenú lehotu na vyjadrenie, preto správanie žalovanej možno vyhodnotiť dôvodne ako obštrukčné. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a výroku III. zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanej na vyrovnanie jej podielov sumu 37 549,90 eur, a to do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a rozhodol, že žalobca má právo na 100 % náhrady trov konania voči žalovanej.

4. Žalovaná v podanom odvolaní navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanej na vyrovnanie jej podielu sumu 37 549,90 eur navýšenú o výhradný vnos žalovanej z darovaného predaného pozemku v sume 30 550,- eur a vyžiadala si dokumentáciu potrebnú na overenie kúpy motorového vozidla a účtov založených na úspory pre deti a ich peňažnú hodnotu započítal do vyporiadania BSM. Žiadala, aby žalobca vyplatil vyrovnaný podiel do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Podanie odvolania odôvodnila nepravdivými tvrdeniami zo strany žalobcu, ktoré z dôvodu bránenia prístupu k „dokumentom“ nebolo možné žalovanou preukázať. Žalobca žalovanej odmieta vydať akúkoľvek dokumentáciu o kúpe bytu a domu a nakladaní so spoločnými financiami, ktoré opakovane od žalobcu žiadala. Nesúhlasila s tým, že byt bol zakúpený výhradne z úspor žalobcu. Výpisy z účtu, ako aj výplatné pásky, ktoré by dokladovali jej predchádzajúce osobné vnosi, možno získať len nariadením súdu. Predloženými čestnými prehláseniami svedkov a číslami „policajnej“ spisovej značky preukazuje, že žalobca jej odmietol vydať „dokumenty“ potrebné na vyporiadanie BSM. Odmietnutím vydania „dokumentov“ usúdila, že dohoda so žalobcom nie je možná. Snahu o mimosúdne vyrovnanie podmienila dohodou, že žalobca uzná, že pozemok, ktorý jej darovala babka L. I. v roku 2013, predá za sumu 30 550,- eur a peniaze budú použité na stavbu domu. Dňa 25.10.2023 sa jej podarilo

kúpnopredajnú zmluvu získať, túto súdu zasiela, v zmluve je uvedená ako sprostredkovateľ, keďže už v tej dobe žalobca žiadal, aby ušetrili prepis daru na žalovanú a pozemok priamo zapísali na nového majiteľa. Peniaze boli použité na stavbu domu, keďže v roku 2013 a 2014 už mali dve deti, spoločne kúpený byt za ušetrené peniaze a jediné financie vložené do stavby domu boli z predaného pozemku a spoločnej hypotéky v K. G., čo vie dokázať svedectvami priateľov a rodiny. Uviedla, že do spoločného majetku, do masy BSM, nebola zaradená kúpa motorky v sume 6 000,- eur a účty, na ktoré bolo deťom pravidelne mesačne šetrené a na ktoré boli poukázané príspevky pri narodení dieťaťa. Nakoľko žalobca žalovanej bráni vydať uvedené listiny, nemôže nepravdivé tvrdenia žalobcu dokázať.

5. Žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že z obsahu podania nevyplýva žiaden z odvolacích dôvodov špecifikovaných v ust. § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP, teda z odvolania žalovanej nemožno vyvodiť, z akého dôvodu napáda rozsudok súdu prvej inštancie. Odmietol argumentáciu žalovanej, že jej bolo údajne bránené k prístupu k nejakým dokumentom, táto sa nezakladá na pravde. Za oveľa podstatnejšie považuje skutočnosť, že žalovaná ani nešpecifikuje o aké údajné dokumenty sa má jednať. Žalovanej nič a nikto nebránil navrhovať dôkazy súdu, dôkazy si zaobstaráť vlastnou aktivitou cez príslušný kataster nehnuteľností ako účastník príslušných katastrálnych konaní. Žalovaná žiadnu z uvedených aktivít nevyvinula, nekomunikovala s právnym zástupcom žalobcu, nič nenavrhovala a bola absolútne pasívna po celý čas súdneho konania pred súdom prvej inštancie. Zdôraznil, že odvolacie konanie nemá nahrádzať konanie pred súdom prvej inštancie s výnimkou novôt v odvolacom konaní. Žalovaná počas konania súdu, ani žalobcovi nepredniesla žiaden svoj konkrétny návrh, ani nespochybila v rámci procesnej obrany žalobný petit a dôkazy predložené k žalobe, hoci tak mohla urobiť. Poukázal na to, že žalovaná uviedla, že chce pred súdom svoje údajné vnosi dokladovať a dokonca sa žalovaná uchýlila k tvrdeniu „dokumenty som žiadala aj v čase, kedy sa právny zástupca snažil o dohodu. Omietol ich vydať, z čoho som usúdila, že dohoda možná nie je“. Takéto tvrdenia žalovanej sa žalobca dozvedá až z jej odvolania a javí sa ako neospravedliteľné, že žalovaná žiaden z dôkazov, o ktoré údajne žiadala, nenavrhol, pred súdom prvej inštancie neoznačila, žiadne dôkazy predkladané žalobcom účinne nespochybila. Ani v kúpnej zmluve na nehnuteľnosti zo dňa 12.08.2013 žalovaná nevystupuje ako priamy účastník zmluvného vzťahu, ale len ako osoba zastupujúca predávajúceho. Údajné vnosi do BSM žalobca popiera. Čestné prehlásenia zo dňa 05.05.2023, ktorých obsah sa nezakladá na pravde, mala žalovaná k dispozícii počas súdneho konania, keďže k vyhláseniu rozsudku došlo až 13.10.2023, tieto súdu nepredložila, rovnako ani kúpnu zmluvu zo dňa 12.08.2013.

6. Z autentického vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovanej vyplynulo, že dokumenty k hospodáreniu s financiami, ktoré si žalobca viedol počas spoločného spoluzitia 4,5 roka pred svadbou, sú jeho výlučným majetkom, keďže sa jednalo o jeho vlastné financie. Byt bol zakúpený výhradne z financií, ktoré žalobca nadobudol pred uzavretím manželstva. Žiadnym originálom zmluvy o predaji pozemku jej babky, ani žiadnym iným dokumentom, ktorými žalovaná chce pred súdom zdokladovať jej vnosi, nedisponuje. Jeho vedomosť o použití financií z predaja pozemku babky žalovanej je taká, že žalovaná z nich 10 000,- eur dala svojmu bratovi A., 10 000,- eur sestre B., 5 000,- eur babke L. na nové okná a pomník, a zvyšok bol použitý na chod domácnosti, spoločné dovolenky a podobne. Potvrdil, že žalovanej nikdy nebránil vstupu do spoločného bytu. V prípade, že si žalovaná chcela vyzdvihnúť svoje osobné veci a vopred sa na tom so žalobcom dohodla, vždy jej to umožnil. K udalosti zo dňa 28.04.2022, kedy bola privolaná policajná hliadka, uviedol, že policajtom bol upovedomený, že žalovaná si z bytu smie odniesť svoje veci, nie spoločný majetok. Žalovaná na otázku policajta, či si chce ísť do bytu za ich asistencie vyzdvihnúť svoje osobné veci, toto opakovane odmietala a do bytu nešla. Jej matka ani otčim pri rozhovore polície so žalovanou prítomní neboli. Ich čestné prehlásenia sú jednoznačne nepravdivé, klamlivé a zavádzaním súdu.

7. Žiadne ďalšie písomné vyjadrenia k podaným odvolaniam súdu doručené neboli.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že podaným odvolaniam nie je možné vyhovieť.

9. Procesné právo je formálnym právom. Civilný sporový poriadok určuje záväzne formu podania, všeobecné obsahové náležitosti každého podania, ako aj osobitné obsahové náležitosti konkrétneho podania. Inak to nie je ani v prípade odvolania.

10. Náležitosti odvolania upravuje ust. § 363 CSP, podľa ktorého v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.

11. Právna úprava umožňuje rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnúť len z taxatívne stanovených dôvodov. V závislosti od toho, aké pochybenia, resp. nedostatky odvolateľ súdu prvej inštancie vytýka, možno odvolacie dôvody rozdeliť na dve základné skupiny: 1. vady konania, 2. vady rozhodnutia, ktoré majú podobu skutkových väd alebo väd právnych.

12. Ak odvolanie nemá náležitosti podľa § 363 CSP, odvolací súd odvolanie odmietne, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať (§ 386 CSP). Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd je oprávnený odvolanie odmietnuť len v prípade, ak pre nedostatok zákonných náležitostí (§ 363 CSP) nemôže postupovať v opravnom konaní tak, ako mu to ukladá zákon, t. j. prejednať ho a rozhodnúť o ňom. Aj keď v danom prípade možno súhlasiť s vyjadrením žalobcu, že odvolanie podané zo strany žalovanej neobsahuje výslovnú formuláciu zákonného ustanovenia, podľa ktorého odvolateľka vymedzuje odvolacie dôvody, z obsahu podaného odvolania nevyplýva, že pre túto vadu odvolania nebolo možné v odvolacom konaní pokračovať, preto odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu tak odvolanie žalovanej ako aj odvolanie žalobcu.

13. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je druhom súdneho konania, ktoré prichádza do úvahy v prípade, keď nedošlo k vyporiadaniu BSM dohodou a neuplatnila sa ani zákonná domnienka ustanovená v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Uvedené sa prejavuje v tom, že konanie o vyporiadanie BSM je síce možné začať iba na základe žaloby, avšak toto konanie predstavuje výnimku zo všeobecnej zásady ne ultra petitem, teda súd nie je viazaný žalobným návrhom. V konaní o vyporiadanie BSM môže súd žalobný návrh prekročiť a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, pretože z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami (§ 216 ods. 2 CSP). Súd vykoná vyporiadanie podľa svojej úvahy v zmysle zásad vyplývajúcich z § 150 Občianskeho zákonníka. Navrhovaným spôsobom vyporiadania, najmä z hľadiska toho, ako treba vyporiadanie vykonať, komu majú byť prikázané jednotlivé časti spoločného majetku a ocenením vecí súd nie je viazaný.

14. V prejednávanej veci odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní riadil zásadami platnými pri vyporiadaní BSM (§ 150 Občianskeho zákonníka), teda zásadou, že podiely oboch manželov sú v zásade rovnaké, ako aj zásadou, že každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo to, čo zo svojho oddeleného majetku vynaložil na spoločný majetok.

15. Rozhodujúca odvolacia námietka žalovanej spočívala v tom, že súd nesprávne právne posúdil tzv. vnos z oddeleného majetku do BSM žalobcu a žalovanej. Žalovaná svoju obranu v odvolacom konaní založila na tom, že nepravdivé tvrdenia zo strany žalobcu nebolo možné preukázať z dôvodu bránenia prístupu k dokumentom. Žalobca žalovanej odmieta vydať akúkoľvek dokumentáciu ku kúpe bytu a domu a nakladania so spoločnými financiami, ktoré od neho opakovane žiadala.

16. Pokiaľ ide o vyporiadanie BSM v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka, každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, čo znamená, že manžel, ktorý vynaložil na spoločný majetok prostriedky, ktoré boli jeho výlučným vlastníctvom, je oprávnený požadovať, aby mu bola vrátená hodnota takto vynaložených prostriedkov späť do jeho výlučného vlastníctva. Na vynaloženie prostriedkov vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov na spoločný majetok súd prihliadne iba na návrh manžela oprávneného požadovať toto vrátenie. Otázka, či boli splnené predpoklady pre zohľadnenie vnosu oddeleného majetku žalovanej do BSM, je otázkou dostatku či naopak nedostatku skutkových zistení pre jeden alebo druhý možný záver, a teda otázkou procesu dokazovania. Pokiaľ teda strana sporu pri vyporiadaní BSM požaduje, aby v súlade s § 150 Občianskeho zákonníka sa jej uhradilo, čo zo svojho vynaložila na spoločný majetok, je povinná tvrdiť a preukázať existenciu investícií z vlastného oddeleného majetku do spoločnej veci patriacej do BSM. Strana sporu musí uviesť, v čom investície do spoločného majetku spočívali, čo znamená, že manžel, ktorý sa tohto zohľadnenia pri vyporiadaní BSM domáha, je povinný uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia o investícii a tieto aj preukázať.

17. V predmetnej veci žalovaná svoju povinnosť tvrdenia nespĺnila. V konaní pred súdom prvej inštancie bola pasívna. Nevyjadrila sa k žalobe, ktorá jej bola doručená dňa 12.08.2022. Žalovaná nepristúpila na uzavretie mimosúdnej dohody o vyporiadanie BSM, na uzavretie ktorej bola vyzvaná právnou zástupkyňou žalobcu napriek tomu, že dňa 10.05.2023 súhlasila s odročením pojednávania, za účelom možnosti uzavretia mimosúdnej dohody. Nasledujúceho súdneho pojednávania sa žalovaná nezúčastnila, svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnila ani nepožiadala o odročenie pojednávania.

18. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť len vtedy, ak: a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

19. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

20. Pokiaľ žalovaná v odvolacom konaní spochybňuje vyporiadanie BSM z dôvodu, že vniesla svoje finančné prostriedky do spoločného majetku, bola povinná už v konaní pred súdom prvej inštancie uniesť nielen svoje bremeno tvrdenia, ale i dôkazné bremeno ohľadne tvrdených skutočností. Odvolacia argumentácia žalovanej v podobe nových skutočností a dôkazov (novoty) prípustná nebola. V posudzovanej veci totiž nejde o novoty, ktoré sú novotami „nezavinene“. Nemožnosťou označenia alebo predloženia skutočností alebo dôkazov bez viny strany sporu treba rozumieť nemožnosť ich procesného uplatnenia v procese dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie, t. j. situáciu, keď strana nemohla bez svojej viny skutočnosti alebo dôkazy označiť alebo predložiť, pretože o nich nevedela a ani inak z procesného hľadiska nezavinila nespĺnenie svojej povinnosti ich tvrdenia alebo predloženia. Procesným uplatnením treba pritom rozumieť podanie strany, ktorým takúto skutočnosť alebo dôkaz označila na účely jeho zaobstarania, vykonania a vyhodnotenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/4/2007 z 20.03.2008).

21. V konaní pred súdom prvej inštancie žalovaná vyporiadanie jej vnosu do spoločného majetku neuplatňovala, uplatnenie jej vnosu do spoločného majetku uplatňuje až v odvolacom konaní, argumentujúc, že jej zo strany žalobcu bolo bránené k prístupu k „dokumentom“ jej tvrdenia preukazujúcich, žalobca jej mal znemožniť prístup do spoločného bytu, kde sa mali údajné kúpne zmluvy nachádzať, rovnako sa v byte mali nachádzať dokumenty o kúpe motorky v hodnote 6 000,- eur a bankové účty. Všetky žalovanou tvrdené „dokumenty“ v čase konania pred súdom prvej inštancie existovali, žalovaná o nich mala vedomosť, všetky listiny bolo možné v prípade ich označenia vyžiadať prostredníctvom súdu, preto možno konštatovať, že na žalovanou v odvolacom konaní tvrdenú novú skutkovú argumentáciu nebolo možné prihliadať.

22. K žalobcom namietanej lehote na plnenie – na súdom uloženú povinnosť, aby žalobca žalovanej na vyrovnanie jej podielu zaplatil sumu 37 549,90 eur, a to do 60 dní od právoplatnosti rozsudku, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol dňa 13.10.2023, preto žalobca mal do rozhodnutia odvolacieho súdu dostatočne dlhý čas, aby bol pripravený splniť súdom uloženú povinnosť v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku tak, ako rozhodol súd prvej inštancie.

23. O nároku na náhradu trov bolo rozhodnuté súdom prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2 a § 257 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že za podstatné považoval, že v rámci výroku rozsudku bola dodržaná základná zásada parity podielov, a teda žalobca bol procesne úspešný v rovnakom rozsahu ako žalovaná. Napriek rovnakej procesnej úspešnosti súd s prihliadnutím na ust. § 257 CSP konštatoval, že v okolnostiach prípadu videl dôvody osobitného zreteľa, na ktoré bol povinný prihliadať.

24. V danom prípade aj podľa odvolacieho súdu nemožno za plne procesne úspešnú považovať ani jednu stranu sporu. Vyporiadanie BSM, ako bolo vykonané súdom, nezodpovedá žalobnému návrhu v znení, ako bol žalobcom uplatnený, preto sa za daného stavu javí odvolaciemu súdu ako nanajvýš spravodlivé, aby každá strana znášala trovy zaplatené v tomto konaní, preto s prihliadnutím na úspech, resp. neúspech oboch strán v spore podľa § 255 ods. 2 CSP je odvolací súd toho názoru, že je dôvodným rozhodnutie, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, preto odvolanie žalobcu nepovažoval za dôvodné.

25. Nakoľko ani v odvolacom konaní nebol plne procesne úspešný ani žalobca, ani žalovaná, odvolací súd podľa § 255 ods. 2 a § 396 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

26. Rozhodnutie senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).